

- нітівщини, Журавенщини, Жидачівщини і Миколаївщини. — Нью-Йорк ; Торонто ; Париж ; Сідней, 1990. — Т. 2. — С. 132—149.
33. *Передирій В.* Козак Альфред Омелян / В. Передирій // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Л., 2003. — Вип. 10. — С. 214.
  34. *Перейма А.* Великий політичний процес у Варшаві / А. Перейма // Думка. — 1935. — Ч. 54.
  35. Перше слово // Стрийська Думка. — 1933. — Ч. 1.
  36. Перші, що деклярували позичку Рідній Школі // Стрийська Думка. — 1934. — Ч. 6.
  37. Пригадуємо! // Стрийська Думка. — 1934. — Ч. 3.
  38. Просфора в католицькій гімназії // Стрийська Думка. — 1935. — Ч. 6.
  39. Слово до наших Читачів! // Думка. — 1937. — Ч. 84.
  40. Стрийщина : іст.-мемуар. зб. Стрийщини, Скільщини, Болахівщини, Долинщини, Рожнітівщини, Журавенщини, Жидачівщини і Миколаївщини. — Нью-Йорк ; Торонто ; Париж ; Сідней, 1990. — Т. 2. — С. 118, 120, 130, 139, 362, 479.
  41. *Тинченко Я.* Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917—1921) / Ярослав Тинченко. — К., 2011. — Т. 2. — С. 332, 346.
  42. Українська Галицька Армія: У 40-річчя участі у Визвольних Змаганнях (матеріали до історії) / видав Дмитро Микитюк. — Вінніпег, 1958. — [Т. 1]. — С. 348.
  43. Українська Стрийщино! // Стрийська Думка. — 1934. — Ч. 6.
  44. Ювілей-несподіванка // Свобода. — Джерзі Сіті ; Нью-Йорк, 1977. — Ч. 74.

Марія Процик-Кульчицька

РОМАН ПАШКІВСЬКИЙ: МАЛОВІДОМІ ФАКТИ ПРО ЖИТТЯ, РЕДАКТОРСЬКУ І ЖУРНАЛІСТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

*Викладено факти з життя і діяльності Романа Пашківського.
Особливу увагу приділено його співпраці з пресою і радіо.*

Ключові слова: Роман Пашківський, газета, сатирична преса, радіостанція.

*Изложены факты из жизни и деятельности Романа Пашиковского.
Особое внимание уделено его сотрудничеству с прессой и радио.*

Ключевые слова: Роман Пашиковский, газета, сатирическая пресса, радиостанция.

The facts from the life and work of Roman Pashkivsky have been presented. Particular attention has been given to his cooperation with the press and radio.

Key words: *Roman Pashkivsky, newspaper, satirical press, radio station.*

Зацікавлення постаттю Романа Пашківського зродилося під час роботи над базою українських журналістів, редакторів і видавців, оскільки з'ясувалося, що про цю людину майже нічого не відомо, зовсім нема праць, присвячених йому, а ті відомості, що трапляються в поодиноких довідкових або наукових виданнях, — надзвичайно скупі та неповні. Зважаючи на активну працю Р. Пашківського в царині видавничої справи, було вирішено дослідити його біографію, звести докупи доступні відомості про життя і творчість.

Однозначно визначити правильно рік народження Р. Пашківського складно через розбіжність інформації. У більшості видань [10, с. 1966; 19, с. 129; 27, с. 42] зазначено 1898 р., хоча деякі джерела, зокрема «Біографічний довідник до історії українців Канади» Михайла Марунчака [16, с. 500], а також енциклопедичне видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл» [28, с. 522], подають інший рік народження редактора — 1897-й. Відомо, що батьківщиною видавця є Борщівський повіт на Галичині (тепер — Борщівський р-н Тернопільської обл.), однак інформації про точне місце його народження віднайти не вдалося.

У біографії Р. Пашківського є «військова сторінка» — у некролозі, вміщеному в газеті «Свобода» за 1 вересня 1971 р., згадано, що під час національно-визвольних змагань покійний був старшиною Армії УНР [1].

Окрім того, із публікацій у львівському часописі «Діло» відомо, що Р. Пашківський належав до товариства «Сокіл-Батько», 1934 р. був обраний членом Старшини організації [12].

На початках Роман Пашківський реалізовував себе здебільшого як журналіст і редактор у друкованих пресових органах.

Найчастіше прізвище видавця згадується у контексті випуску журналу сатири та гумору п. н. «Зиз» серед інших відомих співробітників цього часопису [3]. Так, він був відповідальним редактором (1928 ч. 1—14, 1932 ч. 1—8, 1933), а певний період — відповідальним редактором і видавцем (1932 ч. 1—7) видання.

Окрім редагування, Р. Пашківський виконував і журналістську роботу: «Інколи, коли не ставало матеріялу, писав малі фейлетони

й підписував їх псевдонімом “Раднерад”», — писав пізніше Едвард Козак [23].

Окремі факти з біографії Р. Пашківського вдалося встановити на підставі публікацій у пресі. Зокрема, відомо, що він як член редакції «Зиза» брав участь в конференції представників української національної преси 25 вересня 1932 р. [17]. З того ж часопису «Діло» дізнаємося, що з нагоди місяця преси Р. Пашківський виголосив реферат у Жовкві [4].

Енциклопедія Українознавства подає відомості про те, що Р. Пашківський був співредактором офіціозу Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО) — газети «Свобода» (1922—1939) [5, с. 1966].

Спільно з С. Бараном і В. Целевичем Р. Пашківський також був редактором органу УНДО п. н. «Національна Політика» [31] — газети, яка виходила у Львові впродовж 1938—1939 рр.

Був також співредактором сатирично-гумористичного часопису «Комар», що в 1933—1939 рр. випускав у Львові видавничий концерн Івана Тиктора «Українська Преса». Однак співпраця Р. Пашківського з концерном має свою передісторію. Так, спершу він був редактором гумористичного журналу «Жорна», який виходив у 1933—1934 рр. й фактично конкурував із «Комарем». Ці два часописи самі видавці називали «непримиримими ворогами». Однак 1935 р. обидва «зрозуміли вагу єдності» і «на спільному тайному засіданні» було вирішено «злучитися в один суцільний фронт» [32].

Після цього «Комар» дістав змогу виходити щотижня: «Об'єднавшись із “Жорнами”, “Комар” отримав значну “гуманітарну підтримку” — авторський колектив (однак не всі жорністи перейшли до нього: Роман Пашківський, Олександр Костик та інші, знані лише за псевдонімами особи), що лише покращило якість сатири тикторівського видання» [24, с. 27].

Публікації в «Комарі» Р. Пашківський підписував своїм звичним псевдонімом — Раднерад. Серед них виокремимо фейлетон «Емігранти», в якому йдеться про нездатність братів-наддніпрянців асимілюватися в Галичині: «Переконавав я деяких, кажу: — “ломаймо кордони”, між свої люди! — “Який чорт свої, відповідають, у нас водку стаканами пили а тут келішками”. А я думаю, причина тут не в стаканах. Булиж наші стрільці на Великій Україні й до стаканів

привикли і почували себе як дома. ... А може таки дійсно легше перейти з келішка на “стакан”, як зі “стакана” на келішок?!» [20].

Р. Пашківський — автор сатиричних матеріалів: «Чи були в цього року в Яремчу?» (1935. — Ч. 31), «Статистика» (1935. — Ч. 32), «Вибірчі фільми» (1935. — Ч. 35), «Орієнтація» (1936. — Ч. 3), «Ідеологічний комбінатор» (1936. — Ч. 12), «Дешеві свята» (1936. — Ч. 15). Загалом, його публікацій на сторінках «Комара» небагато. Однак наважимося висловити припущення, що окремі матеріали в цьому виданні, підписані псевдонімом Ерпе, також належать йому.

Саме праця над часописом «Комар» дозволила Р. Пашківському потрапити до лав видатних публіцистів, редакторів, видавців, культурних і громадських діячів, які творили гроно співробітників Тикторового видавництва, — їх імена перелічено в ювілейному виданні, присвяченому 30-річчю діяльності концерну [29, с. 14].

Р. Пашківський належав до журналістських організацій. Загальновідомим є факт, що він був членом управи Товариства українських письменників і журналістів ім. І. Франка (ТОПІЖ). Про специфіку виконуваної там праці можна зробити висновок із публікації в газеті «Діло» п. н. «Загальні Збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка», в якій повідомлялося, що редактора Р. Пашківського (та низку інших осіб — О. Федак-Шепарович, Я. Шав'яка, Є. Яворівського і М. Островерху) вибрано до імпрезової комісії [13].

Про активність редактора у львівському видавничому середовищі свідчить його обрання на керівні посади у журналістських організаціях. Підтвердженням цього є замітка в берлінській газеті «Голос» від 30 грудня 1941 р. — серед повідомлень під рубрикою «З українського життя» вказано, що 26 листопада на сходинах українських журналістів у Львові було обрано нову управу: головою став О. Боднарівич, заступником голови — Р. Пашківський [15].

Редактор був активний і в громадському житті. Ім'я Р. Пашківського знаходимо у матеріалах про відкриття надмогильного пам'ятника Іванові Франку — зазначено, що він разом із Левком Лепким і Василем Софронівим-Левицьким склав програму свята [25, с. 99].

Друга важлива площина реалізації творчого таланту Р. Пашківського — це радіо. Так, за Польщі Р. Пашківський був коорди-

натором і керівником українського радіомовлення, «він відав тими скупенькими українськими програмами, які передавало польське радіо» [2, с. 70].

Офіційно посада Р. Пашківського на радіо називалася «референт українських справ польського радіо у Львові». Водночас він виступав і режисером програм, зокрема, відомо, що 11 жовтня 1938 р. на львівській радіостанції транслювали «співано-словне слуховище» «Празник на старому приходстві», редактором якого був Лев Лепкий, а режисерував Р. Пашківський [7].

Водночас редактор виступав із роз'ясненнями до музичних програм тощо. У програмі Львівського радіо на вівторок, 9 травня 1939 р., зазначено: «14.00 Легкі пісеньки у вик. вок. квартету “Евген” під упр. Е. Козака, пояснення Р. Пашківського» [9]. Подібним чином, коли транслювали «Великопісні псалми» у виконанні хору «Львівський Боян», «коротке вступне слово про золоту добу в історії української музики взагалі та про виконувані твори зокрема виголосив ред. Роман Пашківський» [30].

Очевидно, Р. Пашківський відповідав не лише за змістове наповнення радіопрограм, а також за належний технічний рівень трансляцій. Не раз через технічні похибки редакторів доводилося подавати в пресі пояснення на кшталт цього, опублікованого у «Ділі»: «Правдою є, що відбір Богослуження, що його надавали з Волоської церкви у Львові 21-го вересня ц. р., був слабший, як звичайно. Одначе причина цього була чисто технічного характеру, а саме спричинило це ушкодження каблів між вул. Руською і Баторія. Тому то і відбір авдиції був щораз слабший, аж врешті зовсім затих по закінченні Богослуження при кінці пісні “Боже Великий”» [6].

Працюючи на радіо, Р. Пашківський водночас виступав із популярними лекціями, як-от з «гутіркою» на тему «Як працює радіо?», яку організували клуб журналу «Нова Хата» і спілка «Труд» 7 березня 1938 р. [5]. Водночас дикторські здібності Р. Пашківського використовували на багатьох заходах, як, наприклад, на з'їзді УНДО у Львові, на якому редактор «відчитував» резолюції [18]. В анонсі про вокально-рецитаційний вечір 19 листопада в «Молодій Громаді» і його програму зазначено, що конферансьє — Р. Пашківський [8].

Деякі факти з діяльності Р. Пашківського згадано в книжці дослідника української фонографії Володимира Пилиповича «Зелене

око і чорний кружок» [21], яка відносно недавно вийшла друком у Перемишлі. Так, зазначено, що в 1930-х рр. на польському радіо у Львові було створено редакцію українських передач, якою завідував журналіст Р. Пашківський, «він зберіг цю посаду за “першої радянської влади”, хоч тільки до певного моменту, коли внаслідок помилки технічних працівників, мусів негайно покинути Львів, щоб врятуватися перед можливими репресіями» [21, с. 15].

Перебіг цих подій детально описав Василь Витвицький, на той час також працівник радіо: «Одного пізнього вечора, коли в будинку станції мало хто був, у мікрофоні заповіджено наступну трансляцію пересилання з Києва. Тим часом з мікрофона залунали слова, що-правда, українською мовою, але передані з якоїсь іншої закордонної станції, чи не з Закарпаття. Трудність була в тому, що радіотехніки були самі поляки і їхнє вухо не зловило ні змісту слів, ні особливостей мови, помилково зловлених в етері хвиль. У ту мить керівник і координатор програм Роман Пашківський був на поверх чи два вище від технічного відділу. Він, звичайно, засиджувався до пізньої ночі. З першої хвилини він зловив вухом непорозуміння, яке сталося і, скачучи по три-чотири сходи вниз, влетів до технічного відділу і негайно виправив помилку. Другого дня вранці відбувалася, як звичайно, летючка, тобто щоденне коротке зібрання керівників відділів і редакторів. Зрозуміло, що усі були схвильовані. Посипалися закиди, що це була зла воля і навіть саботаж. Нарешті голова радіокомітету заявив з притиском: “Завинив Роман Пашківський!”. Інші члени управи повторювали те саме. Слухати мовчки один за одним виступи з безглуздим обвинуваченням того, хто поспішив з виправленням помилки, було понад мої сили. Я попросив слова і сказав: “На мою думку, обвинувачення тов. Пашківського безпідставне. Як голова професійної спілки нашої станції я мушу стати на оборону одного з наших працівників”. Летючку скоро було закінчено. [...] Мені не залишалось нічого іншого, як внести прохання про звільнення з праці. Моє прохання зразу ж таки задовольнили. Зате Романові Пашківському треба було не тільки відійти з праці, але й зникнути з поверхні землі. Це він і зробив негайно і встиг зберегтися» [2, с. 77—78].

Повернувся на радіо редактор щойно в час німецької окупації. Про це також знаходимо згадку у В. Витвицького: «Мене ж завжди

тягнуло до музичного радіомовлення. Маючи чимало досвіду на цьому полі за собою, я зголосився до праці на Львівській радіостанції, де мене призначили керівником музичного відділу. Там я вже застав доброго знайомого колишнього координатора програм Романа Пашківського» [2, с. 94].

Згодом у статті «Повертаючись до надрукованого» [22] В. Пилипович розповів, серед іншого, й про подальші власні спроби віднайти нові матеріали щодо життя і діяльності Р. Пашківського, які виявилися досить продуктивними. Автор, зокрема, навів текст публікації у львівському щоденнику «Діло», вміщений під рубрикою «Радіокутик» 1 вересня 1939 р.: «В понеділок 7. ц. м. в год. 13:16 відбулось перед мікрофоном львівського радіа перше читання вийнятків літературних творів молодих українських письменників. Першу того роду авдицію приготував ред. Роман Пашківський, що відчитав фрагмент письменницької новелі Івана Керницького “Празник”. Саме відчитання попередило коротке слово прелегента про особу автора та його творчість. У підготові лектури інших молодих авторів». В. Пилипович висловив думку, що редактор Р. Пашківський планував, ймовірно, щомісячну презентацію творчості українських письменників молодшої генерації, а отже, відштовхуючись від зазначеної в замітці дати — 7 серпня 1939 р., припустив, що наступна його передача повинна була з’явитися в ефірі 7 вересня, однак через воєнні події цьому задумові не судилося реалізуватися.

Свої враження про працю на Львівському радіо описав у свій час і Зенон Тарнавський. Згадуючи 1939 р., він писав: «Минув ще один день і я пустився на вул. Батерія та зайшов до будинку радіостанції. На коридорі зустрів Пашківського і несміло запропонував йому свої дикторські послуги. Пашківський відразу мене прийняв і познайомив з большевицьким комісаром Радіостанції Епштайном. Їм саме треба було диктора на українську мову, бо Пашківський був перевантажений роботою. Мене завели до дикторської студії і казали оголошувати. Мікрофон був відкритий, а перед ним сиділа польська дикторка Ц. Наглік. Я не знав, що маю оголошувати, але Пашківський шепотом порадив повторювати те, що говорила пані Ц. Наглік» [26, с. 285]. Описуючи зміни на радіостанції, З. Тарнавський згадує: Пашківський, «що в новій системі очолював програмний відділ, тобто сектор випуску, теж був знятий з робо-

ти» [26, с. 288]. Із цих спогадів довідуємося й про те, що в червні 1941 р. Роман Пашківський знову працював на радіо, коли львівська станція отримала назву «Перша українська Радіостанція ім. полк. Євгена Коновальця» [26, с. 290].

Так виглядав перший умовний період життя й діяльності Р. Пашківського, який можна назвати «львівським».

Відомо, що після війни редактор переїхав до Канади. В основній статті про Романа Пашківського, вміщеній в 5-му томі Енциклопедії Українознавства зазначено, що на час її виходу редактор проживав у Канаді [10, с. 1966]. Точну ж дату переїзду зазначено в довіднику М. Марунчака — це 1948 рік [16, с. 500]. Однак, чи Роман Пашківський емігрував одразу за океан, чи його шлях (як і багатьох українців у той час) пролягав через Європу, — невідомо.

Канадський період життя Романа Пашківського цілковито невисвітлений. Відомо лише, що він був співредактором «Комара» (Вінніпег), співробітником «Клубу Приятелів Української Книжки» у Вінніпезі, членом комбатантських організацій у діаспорі.

У Тернопільському Енциклопедичному Словнику вказано, що серед інших видань Р. Пашківський редагував «Бюлетень Клубу Приятелів Української Книжки» (1951) [27, с. 42].

Серед уточнень, зібраних в 11-му томі Енциклопедії Українознавства, вказано рік смерті видавця — 1971-й [11, с. 351]. Точнішу дату подано в довіднику М. Марунчака [16, с. 500] й у вже згаданому некролозі — 17 серпня 1971 р. [1]. В останньому джерелі зазначено, що Р. Пашківський помер після тривалої й важкої хвороби. Панахида відбулася 21 серпня в церкві Володимира й Ольги в Монреалі, поховано Р. Пашківського на цвинтарі Всіх Святих.

Нам не вдалося поки що розшукати фотографії Р. Пашківського. Єдина ілюстрація, яка дає уявлення про зовнішність редактора, — це карикатура в 17-му числі часопису «Жорна» за 1934 р. п. н. «Фільм з побуту редактора “Жорен” на літнищі». Автор цього рисунка виразно натякає на пристрасть редактора до любовних пригод і картярства.

У гумористичній формі певні відомості про характер Р. Пашківського подано в «Листі Дядька Панька до “Жорен”» про «Небезпеку празників», що був опублікований у тому ж числі видання за підписом Панько Затирка: «Поїхалисти собі на урльоп [...] а тепер

пишу знов до вас абистисі шанували, добре підфутрували тай за дівками заботато не бігали, абисте сі по ночах не волочили тай добре сі вісиплели, бо потому на старість як знайдете. А вже ведлуг тих празників то вас перестерігаю абисти си були уважні, бо то тепер іден празник за другим і біда ни спить. А ви того любите, я знаю. Ви любите си добре попоїсти тай попити та й покурити тай до дівок сі пригледати, а того всього на празнику є по самі вуха» [14].

Романа Пашківського як людину описано (ймовірно, автор матеріалу — Едвард Козак) в одному з чисел журналу «Лис Микита»: «Хто з львов'ян не пам'ятає Ромця Пашківського?.. Каварняний бувалець, добрий партнер до бриджа, постійний кавалір, а навіть “джигун”, ходив по Львові і збирав теми до сатиричного журналу “Зиз”. [...] Одного разу в каварні “Рід” підійшов Пашківський до композитора Людкевича (званого “Сясьом”) і каже: “Докторе, дайте цигарку”. “Та що ви! Знаєте, що я не курю”. “Ну то дайте цукерка”. “Якого цукерка? Я не ношу цукерків!”. А Пашківський півшепотом: “То це так? Для дівчат завжди маєте цукерки, а для мене, вашого приятеля, не маєте?”. “Та яких дівчат? Чого ви від мене хочете?!”. Людкевич, згіршений, зірвався з крісла і відійшов до іншого столика. Але потім, подумавши, вернувся назад до Пашківського і питає: “Слухайте, — відносно цих дівчат... Чи ви тільки жартували, чи на правду щось знаєте?..”. Розповідав потім Пашківський, що коли виходили з Людкевичем від “Ріда”, то композитор всунув йому в кишеню цілу торбинку цукерків...» [23].

Для того, щоб доповнити зібраний матеріал, було зроблено спробу розшукати інформацію про родину Р. Пашківського, однак, крім того, що він мав брата Теофіля, який мешкав у Філадельфії, доньку Христину (яка вийшла заміж за Івана Гловінського), внучок Марійку й Алянку, а також родину в Україні, Канаді та США, більше жодних нових фактів знайти не вдалося.

Отже, питання дослідження біографії Р. Пашківського й надалі залишається відкритим. Доповненню зібраних відомостей сприятиме опрацювання документів в архівах Львова та матеріалів, що зберігаються в Канаді, де редактор мешкав в останні десятиліття свого життя. Можливо, таким чином вдасться віднайти інформацію про цю доволі загадкову постать, цікаву насамперед історикам національної журналістики та дослідникам українського радіомовлення.

1. В Монреалі помер ред. Роман Пашківський // Свобода. — 1971. — Ч. 161. — С. 1.
2. *Витвицький В.* Музичними шляхами : спогади / Василь Витвицький. — Нью-Йорк : Сучасність, 1989. — 217 с.
3. Галицький гумор 1920—1930-х рр. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/artefacts/2013/12/23/140452/>.
4. Діло. — 1932. — Ч. 233. — С. 3.
5. Діло. — 1938. — Ч. 49. — С. 11.
6. Діло. — 1938. — Ч. 218. — С. 8.
7. Діло. — 1938. — Ч. 225. — С. 8.
8. Діло. — 1938. — Ч. 256. — С. 8.
9. Діло. — 1939. — Ч. 103. — С. 15.
10. Енциклопедія Українознавства : слов. частина : перевид. в Україні. — Л., 1996. — Т. 5. — 2000 с.
11. Енциклопедія Українознавства : слов. частина : перевид. в Україні. — Л., 2003. — Т. 11: доп. і випр. — 398 с.
12. Загальні Збори Сокола-Батька // Діло. — 1934. — Ч. 104. — С. 1.
13. Загальні Збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка // Діло. — 1937. — Ч. 236. — С. 7.
14. *Затирка Панько.* Лист Дядька Панька до «Жорен» / Панько Затирка // Жорна. — 1934. — Ч. 17. — С. 7.
15. Збори українських журналістів у Львові // Голос. — 1941. — Ч. 27/28. — С. 7.
16. *Марунчак М.* Біографічний довідник до історії українців Канади / М. Марунчак. — Вінніпег : УВАН, 1986. — 736 с.
17. Місяць жовтень місяцем української національної преси // Діло. — 1932. — Ч. 217. — С. 1.
18. Народній Зїзд // Діло. — 1938. — Ч. 4. — С. 4.
19. *Панчук І.* Тернопільщина в іменах : довідник / Ігор Панчук. — Т., 2006. — 240 с.
20. [*Пашківський Р.*]. Емігранти / Раднерад // Комар. — 1935. — Ч. 23. — С. 2.
21. *Пилипович В.* Зелене око і чорний кружок / В. Пилипович. — Перемишль, 2011. — 191 с.
22. *Пилипович В.* Повертаючись до надрукованого [Електронний ресурс] / В. Пилипович. — Режим доступу: <http://www.nasze-slowo.pl/повертаючись-до-надрукованого/>.
23. Ромцьо Пашківський // Лис Микита. — 1960. — Ч. 5. — С. 6.
24. *Сніцарчук Л. В.* З видавничого концерну «Українська преса»: Сатирично-гумористичний часопис «Комар» / Л. В. Сніцарчук // Поліграфія і видавнича справа. — Л., 2002. — Вип. 39. — С. 26—31.

25. *Стець З.* Історія відкриття надмогильного пам'ятника І. Франкові / Зиновія Стець // Дзвін. — 2009. — № 8. — С. 99—100.
26. *Тарнавський З.* Говорить Львів (Спогад про Львівський Радіокомітет) / Zenon Tarnavskiy // Київ. — 1953. — Листоп.—груд. — С. 283—292.
27. Тернопільський Енциклопедичний Словник. — Т. : ВАТ ТВПК «Збруч», 2008. — Т. 3. — 708 с.
28. Тернопільщина. Історія міст і сіл : у 3 т. — Т. : Терно-граф, 2014. — Т. 1. — 668 с.
29. 30-ти ліття видавничої діяльності Івана Тиктора. 1923—1953. — Вінніпег : Видання Клубу Приятелів Української Книжки, 1953. — 20 с.
30. Українська духовна музика у львівському радіо // Діло. — 1939. — Ч. 17. — С. 7
31. Українські часописи Львова 1848—1939 рр. : іст.-бібліогр. дослідж. : у 3 т. — Л. : Світ, 2003. — Т. 3, кн. 2 : 1929—1939 рр. — С. 823.
32. Універсал. До теперішніх і майбутніх передплатників «Комаря»! // Комар. — 1935. — Ч. 1. — С. 3.

Надія Кулеша

УКРАЇНСЬКИЙ РЕДАКТОР І ЖУРНАЛІСТ ІВАН СВІТ: ДІЯЛЬНІСТЬ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

*Окреслено основні віхи журналістської діяльності Івана Світа на
Далекому Сході.*

Ключові слова: *Далекий Схід, Маньчжурія, журналістика, український часопис, українська діаспора.*

*Охарактеризировано основные вехи журналистской деятельности
Ивана Свита на Дальнем Востоке.*

Ключевые слова: *Дальний Восток, Маньчжурия, журналистика,
украинское издание, украинская диаспора.*

*Major milestones of journalism of Ivan Sweet in the Far East have been
characterized.*

Key words: *Far East, Manchuria, journalism, Ukrainian edition, Ukrainian diaspora.*

Майбутній визначний український журналіст, редактор, науковець і громадський діяч Іван Світ народився на Слобожанщині 1897 р. у сім'ї священика Василя Світланова. Йому судилося рано залишитися без батька, зростав в українській патріотичній атмосфері батьківської та материнської родин. Початкову школу закін-